

Köszöntjük az Olvasót!

Köszöntjük a kedves Olvasót abból az alkalomból, hogy ezzel a példánnyal folyóiratunk tizenötödik számát veheti kézbe, melyben az alkalmazott nyelvészet különböző részterületei iránt érdeklődőknek ismét sokrétű olvasnivalót kínálunk. Jelen számunknak szomorú aktualitást ad *Budai László* professzor úr 2017-ben bekövetkezett halála. Rá emlékezik az első két írás, amelyekben anyaintézményének, az Eszterházy Károly Egyetemnek a képviselőjében Zimányi Árpád főiskolai tanár, a tanítványok nevében pedig kolléganőnk, Molnár Erzsébet egyetemi docens szól a magyar alkalmazott nyelvészet és anglisztika kiemelkedő képviselőjéről. Molnár Erzsébetnek köszönhető, hogy a Tanár Úr vendégelőadásait a miskolci angoltanári mesterképzés hallgatói is rendszeresen élvezhették. Budai professzor úr több ízben megtisztelte jelenlétével az intézményünkben rendezett tudományos konferenciákat és az MTA Területi Bizottságának Nyelvészeti Munkabizottsága által szervezett Nyelvészeti Kerekasztal rendezvényeit is, s magas színvonalú, gondolatébresztő írásait folyóiratunkban is közölhetjük. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

E számunk gerincét az a válogatás adja, melyet az intézményünkben 2017 januárjában a Miskolci Egyetem BTK Modern Filológiai Intézete, a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete, valamint az MTA Területi Bizottságának Nyelvtudományi Munkabizottsága által közösen megrendezett *Tananyagfejlesztés: új kihívások, lehetőségek és megoldások az idegen nyelvek oktatásában* című tudományos konferencia előadásaiból állítottunk össze. Az előadók a rendezvény központi témáját igen sokféle szempontból és sokféle kutatási módszerrel közelítették meg.

A konferencia plenáris előadásának írott változatában Drahota-Szabó Erzsébet kritikusan elemzi a hazai nyelvtanárképzés helyzetét. Rámutat, hogy a problémák forrása a sekélyesen értelmezett kommunikatív módszerben és kompetenciaalapú oktatásban keresendő, amelyeket az eredményesség érdekében a nyelvre vonatkozó explicit, rendszerszintű ismeretekkel, valamint – az interferencia kiküszöbölése érdekében – az anyanyelvvél való kontrasztív összevetéssel is feltétlenül ki kell egészíteni.

A magyar oktatási rendszer egyik nagy jelentőségű innovatív kezdeményezésével, a heterogén tanulócsoportok oktatását lehetővé tevő Komplex Instrukciós Programmal foglalkozik K. Nagy Emese írása, mely bemutatja, hogyan segíti a nyelvórákon készített videófilmek elemzése a tanárokat a tanulók személyre szabott oktatásában, megfelelő értékelésében és a hatékonyabb munkavégzésben.

Két írás foglalkozik azzal, hogyan integrálható az irodalom a nyelvoktatásba. Bazsóné Sörös Marianna cikkének végkövetkeztetése az, hogy az irodalmi szövegek bevonása elősegíti a nyelvtudás sokoldalú fejlesztését, s korunkban ebben az elektronikai eszközök használata, a médiakompetencia kialakítása fontos szerepet játszik. Propszt Eszter meggyőzően érvel amellyel, hogy az irodalmi szövegeket a maguk komplexitásában, egyszerűsítés nélkül

érdemes igazán a nyelvoktatásba bevonni, így tölthetik be szerepüket a reflektív és kritikus ön- és világepítésben, amely az ismeretek pusztá átadásán túl az oktatás egyik alapvető célja.

A szakmai nyelv oktatása iránt érdeklődők számára öt írást is kínálunk. Czeller Mária cikke a Debreceni Egyetem turizmus-vendéglátás szakos hallgatói számára kidolgozott innovatív francia nyelvoktató programot ismerteti, az egyes feladattípusokat egy-egy példával szemlélítve. Hajdu Zita tanulmánya a nyelvtani ismeretek fontosságára fókuszál, s azt mutatja be, hogyan integrálható a nyelvtan oktatása a gazdaságtudományi szakfordító képzés tárgyaiba, melyek azok a pontok, ahol az egyes nyelvtani témakörök szervesen kapcsolhatók a szakmai tartalomhoz. Jakusné Harnos Éva írása a kognitív keretelméletek felhasználásával elemzi a katonai szaknyelv szövegtípusait, igazolva, hogy ily módon lehetővé válik a szaknyelv rétegződésének, valamint annak a feltárása, milyen szerepet játszik egy bonyolult szervezeten belüli kommunikációban a közös háttértudás. A Miskolci Egyetemen logisztikai szakemberek és nyelvészek együttműködésével folyó projekteket két tanulmány mutatja be. Illés Béla, Skapinyecz Róbert, Tamás Péter és Kriston Renáta cikke a projekt eredményeként magyar és angol nyelven elkészült online tananyagot ismerteti, Kegyes Erika tanulmánya pedig egy készülő német nyelvű logisztikai szaknyelvkönyv koncepcióját, felépítését és feladattípusait tárgyalja.

Gyorsan változó korunk, s benne a várható élettartam kitolódása teremtette meg az élet-hosszig tartó tanulás fogalmát és társadalmi programját. Fény derült arra is, hogy a tartalmas intellektuális tevékenység jó ellenszer a sajnálatos módon egyre gyakoribb időskori szellemi leépülés ellen. Ezek a tények teszik a nyelvoktatás fontos, új célcsoportjává a szépkorúak nemzedékét. E generáció idegennyelv-tanulásának sajátosságait térképezi fel Dobos Csilla tanulmánya, melynek fontos alap gondolata, hogy az eredményes módszertan kidolgozásához andragógusok, informatikusok, nyelvészek, gerontológusok és pszichológusok együttműködése szükséges.

A múlt megismerése segít a jelen problémáinak megértésében és megoldásában. Ezt a célt szolgálja Kézi Erzsébet gazdagon dokumentált cikke, amely a magyarországi idegennyelv-tanítás II. világháború utáni alakulását mutatja be.

A nyelvoktatáshoz kapcsolódó konferencia előadásain kívül a fordítástudomány – leginkább a fordításkritika – iránt érdeklődők számára kínál olvasnivalót Illés Mária tanulmánya, amely a manapság sokak érdeklődésére számot tartó témakörökben, a természetgyógyászat és az ezotéria területén publikáló két neves német szerző munkáinak magyar fordításait vizsgálja. A részletesen elemzett hibatípusok kapcsán felhívja a figyelmet arra, hogy a fordításban megjelent mű minőségéért a fordító, a kontrollszerkesztő, a lektor és a kiadó egyaránt felelősséget visel, a megfelelő színvonalat csak valamennyiük gondos együttműködése biztosíthatja.

Babos Ildikó írása a kognitív metaforaelmélet kereteit felhasználva magyar anyanyelvű cigány gyermekek által használt metaforákat vizsgál. Alabán Ferenc tanulmánya szlovák–magyar összevetésben elemzi a magyar történelmi nevek szlovákiai használatát, szlovák nyelvű művekben való megjelenését, illetve a szlovák és magyar keresztnévek eredetét és hasonlóságait, értékes adalékokkal gazdagítva a témakörrel való ismereteinket.

Jelen számunkban három konferenciabeszámolót közlünk. Ezek sorát Dobos Csillának a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete 2018. január 18-án 10. alkalommal megrendezett miskolci konferenciájáról készített beszámolója nyitja. A jubileum alkalmából a szerző áttekinti a hagyományteremtő konferenciák történetét. Az egyes szekciókban elhangzott előadások ezt követő rövid ismertetése pedig egyben folyóirat-előzetesnek is tekinthető: az előadások zömének írott változatát reményeink szerint hasábjainkon hamarosan közölhetjük. Az említett konferenciák egyik korábbi szervezője, Simigné Fenyő Sarolta írásában egy másik miskolci eseményről, az MTA Területi Bizottságának Nyelvészeti Munkabizottsága által szervezett Nyelvészeti Kerekasztal Brassai Sámuel-emléküléséről tudósít, s ennek kapcsán Brassai fordítástudományi gondolatait, munkásságát méltatja. A Nyelvészeti Kerekasztal szintén a rendszeresen jelentkező miskolci rendezvények közé tartozik. Fontos nemzetközi szaknyelvi rendezvényről, a Hannoverben 2017 októberében megrendezett *Sprache und Recht (Nyelv és jog)* című szakmai konferenciáról közöl beszámolót Farkasné Puklus Márta, ahol a résztvevők a német nyelvről és német nyelvre fordító bírósági tolmácsok munkájának különböző vonatkozásait és problémáit vitatták meg.

A könyvismertetések három fontos művet mutatnak be a nyelvészet és határterületei köréből. Sándor Klára *Nyelv és társadalom* címmel megjelent, a nyelvészociológia, a szociolingvisztika (a szerző terminológiájában a társasnyelvészet) kérdéseit sokrétűen tárgyaló tankönyvről Erdei Tamás készített ismertetést. A könyv digitális változatban is rendelkezésre áll és számos, a hallgató mindennapi tapasztalataira építő kérdést, feladatot tartalmaz. Tamás Dóra Mária *Bevezetés a jogi terminológiába a terminológus szemüvegén át* című, könyv alakban és elektronikusan egyaránt elérhető munkáját ismerteti Faludi Andrea. Kiemeli, hogy a mű rendkívül hasznos a területen dolgozó fordítók és tolmácsok számára, többek között azért, mert az egyes terminusok adatlapjai négy nyelven tartalmazzák a fogalmi jegyek alapján hozzárendelt megfelelőket, illetve megjelölik azt a jogi dokumentumtípust is, amelyben az adott terminus használatos. A stilisztika területére kalauzolja el az Olvasót Kabán Annamária Kemény Gábor *Krúdy körül. Stilisztikai tanulmányok és elemzések a 20. századi magyar irodalomról* című tanulmánykötetéről szóló írása. A Krúdy munkásságát középpontba állító, de a 20. századi magyar irodalom számos más kiemelkedő alakjának (a teljesség igénye nélkül pl. Kosztolányi Dezsőnek, Weöres Sándornak, Mándy Ivánnak) a műveit is elemző kötet a fentiek mellett – a nyelvi képhez kapcsolódóan – a stilisztika több fontos elméleti kérdését is tárgyalja.

Köszönetnyilvánítás

A folyóirat szerkesztőbizottsága köszönetét fejezi ki a kiadvány írásainak lektorálásában részt vevő kollégáknak.

Szabóné Papp Judit
főszerkesztő